

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 15.10.2009
COM(2009)540 konč.

**POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

POROČILO O NAPREDKU CELOSTNE POMORSKE POLITIKE EU

{SEC(2009) 1343}

POROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

POROČILO O NAPREDKU CELOSTNE POMORSKE POLITIKE EU

1. UVOD

Celostna pomorska politika (CPP) EU se je uveljavila kot novi pristop za krepitev optimalnega razvoja vseh dejavnosti v zvezi z morjem na trajnosten način. Potrjuje vizijo, da lahko Evropi združitev politik v zvezi z morji in oceani prinese veliko večji donos s precej manjšim vplivom na okolje. Institucije, države članice in regije EU so vzpostavile strukture upravljanja za zagotavljanje, da se politike v zvezi z morji ne razvijajo več ločeno ter da se v njih upoštevajo povezave in sinergije z drugimi področji politike. Zainteresirane strani so potrdile izjemen interes, izkazan med obsežnim posvetovalnim procesom v obdobju 2006–2007, s čimer se je CPP uveljavila kot politika Evropske unije, ki predvsem temelji na pristopu „od spodaj navzgor“. Opaziti je precejšen napredek na področju medsektorskih orodij, kot so pomorsko prostorsko načrtovanje, celostni nadzor ali znanje o morju, kar bi moralo prispevati k precej boljšemu upravljanju naših oceanov. Sektorske politike EU, ki vplivajo na naša morja in oceane, kot so ribiška, prometna, okoljska, energetska industrijska ali raziskovalna politika, so naredile velike korake k večjemu povezovanju in skladnosti. Komisija je sprejela tudi prve ukrepe za izvajanje CPP na regionalni ravni. Skratka, s CPP EU se spreminja način, kako Evropejci gledajo na svoja morja in oceane, ter znova potrjuje strateški pomen morij in obalnih regij evropske celine.

Evropski svet je na zasedanju 14. decembra 2007¹, na katerem je potrdil CPP EU in modro knjigo², Komisiji naložil, naj v dveh letih poroča o dosežkih te politike. V tem sporočilu so povzeti ti dosežki, opredeljen pa je tudi potek naslednje faze CPP. Poudarjeno je tudi, kako lahko združeno oblikovanje politike glede naših morij, pomorskih sektorjev in obalnih območij prispeva k spopadanju z izzivi, ki so posledica sedanje svetovne gospodarske krize in potrebe po odločnem ukrepanju zoper podnebne spremembe in uničevanje okolja. Modra knjiga iz oktobra 2007 določa ambiciozen akcijski načrt. Vključuje nove delovne metode, medsektorska orodja in vrsto posebnih ukrepov za izboljšanje pomorskega gospodarstva, varstvo in obnovo morskega okolja, krepitev raziskav in inovativnosti, spodbujanje razvoja v obalnih in najbolj oddaljenih regijah, zagotavljanje vodilne vloge pri mednarodnih pomorskih zadevah in izboljšanje prepoznavnosti evropske pomorske razsežnosti.

Osnovni namen okvira, ki ga zagotavlja CPP, je izpolniti (nekaj napredka na tem področju je že bilo doseženega) štiri cilje:

- spodbujati povezovanje struktur upravljanja, tako da bodo bolj vključevalne in sodelovalne;
- vzpostaviti bazo znanja in medsektorska orodja, potrebna za izvajanje celostnih politik;
- izboljšati kakovost sektorskih politik z dejavnim iskanjem sinergij in večjo skladnostjo med sektorji;

---

¹ 16616/1/07 REV 1.

² Celostna pomorska politika za Evropsko unijo, COM(2007) 575 konč. z dne 10. oktobra 2007 in SEC(2007) 1278 z dne 10. oktobra 2007.

- pri izvajanju vseh zgoraj navedenih ciljev upoštevati posebnosti regionalnih morij v Evropi na podlagi prilagojenih rešitev.

Izvajanje akcijskega načrta dobro napreduje: od 65 ukrepov iz načrta se jih je začelo izvajati ali končalo 56 (predvsem v obliki aktov Komisije ali Sveta). V zvezi z devetimi ukrepi so se začele izvajati različne pobude, čeprav še ni bil sprejet noben uradni dokument. Komisija in države članice se po končani prvi fazi zdaj osredotočajo na učinkovito izvajanje na terenu, pri čemer po potrebi izvajajo dodatne dejavnosti na vseh ustreznih področjih politike.

Modra knjiga in akcijski načrt sta bila pripravljena v povsem drugačnih gospodarskih razmerah. Kriza ni prizanesla pomorskemu gospodarstvu, ki se spopada z manjšimi prihodki in recesijo. V modri knjigi je zato poleg dosedanjih dosežkov določeno tudi, na katerih področjih bo potrebno dodatno ukrepanje za izkoriščanje nesporno velikega potenciala naših oceanov, morij in obalnih regij ter reševanje gospodarskih težav, s katerimi se spopadajo pomorski sektorji.

2. UPRAVLJANJE MORIJ IN VKLJUČENOST ZAINTERESIRANIH STRANI

V modri knjigi se je pozvalo k obsežnemu ponovnemu razmisleku o našem pristopu k upravljanju morij in oceanov na vseh ravneh odločanja: na ravni institucij, držav članic in regij EU. Politični akterji so se na splošno zelo dobro odzvali na ta pristop: po dveh letih se po vsej Uniji sprejemajo ukrepi za premagovanje nepovezane narave številnih politik, povezanih z morjem, širšo vključitev pomorskih zainteresiranih strani in opredelitev sinergij politik.

2.1 Institucije EU

Komisija je sprejela več ukrepov za povezovanje oblikovanja pomorske politike. Usmerjevalna skupina komisarjev, ki deluje od leta 2005, razpravlja o vseh pomembnih političnih pobudah iz akcijskega načrta modre knjige. Vzpostavljene so bile strukture za redne sestanke vključenih generalnih direktorats za opredelitev sinergij in odpravo mogočih nedoslednosti politik. Komisija je tudi preoblikovala svoje službe in razširila pristojnosti Generalnega direktorata za pomorske zadeve in ribištvo za zagotovitev splošne usklajenosti politike in razvoj medsektorskih orodij, kjer je to potrebno, ter upoštevanje regionalnih posebnosti.

Svet je pokazal močno zavezanost CPP. V sklepih z dne 8. decembra 2008³ je ne le priznal medsektorsko naravo CPP, tako da jo je obravnaval v Svetu za splošne zadeve in zunanje odnose, temveč je tudi „potrdi[1], da je celosten pristop k pomorski politiki resnično pomemben cilj, saj je treba okrepiti sinergije, usklajenost in dodano vrednost prizadevanj Evropske unije v posameznih sektorjih, tako da se vključijo v celostno vizijo morij, oceanov in obal, ter pri tem upoštevati regionalne posebnosti [...]“.

Dejavna vključenost Sveta in držav članic sta v institucionalnem smislu zagotovljeni v delu Sveta za splošne zadeve in kontaktnih skupin za CPP držav članic. Te skupine zagotavljajo, da se obstoječe strokovno znanje in izkušnje v nacionalnih upravah v celoti uporabljajo, da se posebnim potrebam držav članic in obalnih regij posveča vsa pozornost ter da se politično soglasje dosega na podlagi čim večje preglednosti in učinkovitosti.

---

³ 16503/1/08 REV 1.

Pomorska politika je bila v Evropskem parlamentu deležna izjemno pozitivne podpore in obravnave.⁴ Vendar se vprašanja pomorske politike še vedno obravnavajo ločeno v številnih odborih in strukturah.

Odbor regij zagotavlja številne pomembne spodbude za CPP. Komisija se je zlasti seznanila z njegovim mnenjem o modri knjigi,⁵ ki je pomemben prispevek za prihodnje delo. Nedavno mnenje odbora „Pomorski in obalni paket“⁶ je dragocen primer, kako je mogoče različne interese povezati skladno ter medsebojno dopolnjevalno.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je 14. aprila 2008 izdal mnenje, s katerim je še posebno podprl CPP.⁷

2.2 Države članice

Ob sprejetju zelene knjige je bilo v državah članicah le malo pobud za celostne pristope. Dve državi, Francija in Nizozemska, sta poročali o vzpostavljeni upravni strukturi za organizacijo političnega usklajevanja zadev, povezanih z morjem. Portugalska je takrat že začela dejansko delo za strategijo glede oceanov.

Od takrat je bil dosežen bistven napredek. Več držav članic je sprejelo pobude za povezovanje pomorske politike in si vedno pogosteje izmenjujejo najboljšo prakso glede pristopov celostne pomorske politike. Pobude so popolnoma usklajene s smernicami, ki jih je Komisija objavila junija 2008,⁸ zadevajo pa organizacijske spremembe in/ali razvoj dolgoročnejših celostnih strategij za trajnostni razvoj pomorskih sektorjev in obalnih regij.

Pomembni primeri vključujejo nizozemski „Nationaal Waterplan“, francoski „Grenelle de la Mer“, nemški „Entwicklungsplan Meer“, švedski predlog zakona o skladni pomorski politiki, poljski medresorski načrt o pomorski politiki in predlog zakona o pomorstvu Združenega kraljestva.

Tudi prizadevanja Irske, Portugalske in Slovenije gredo v to smer. O povezanih dejavnostih se poroča iz Belgije, Bolgarije, Češke republike, Danske, Italije, Grčije, Finske in Španije.

2.3 Regije

Obalne regije so od vsega začetka polnopravni partnerji CPP. Najustrezneje lahko opredelijo, kaj je potrebno za izvajanje politike na lokalni ravni in ravni posameznih morskih bazenov. Poleg tega so dokazale, da lahko dobro sodelujejo s svojimi nacionalnimi organi in regijami iz drugih držav članic za spodbujanje celostnih rešitev vprašanj, povezanih z morjem. Konferenca perifernih obmorskih regij (CPMR), ki združuje približno 160 evropskih regij, tesno spremlja napredek akcijskega načrta z rednim delom na sestankih delovne skupine Aquamarina, ki je bila oblikovana za spodbujanje ukrepov CPP na regionalni ravni.

V zvezi s tem je treba poudariti tri pomembne pobude:

---

⁴ Ne nazadnje tudi v poročilu pokojnega poslanca Evropskega parlamenta Willija Piecyka: A6-0163/2008 (Odbor za promet in turizem).

⁵ CoR 22/2008 konč., sprejeto 9. aprila 2008.

⁶ CoR 416/2008 konč., sprejeto 17. junija 2009.

⁷ UL 2008/C 211/07.

⁸ COM(2008) 395 konč. z dne 26. junija 2008.

- prva regionalna akcijska načrta o celostni pomorski politiki – pomorski načrt regije Asturija⁹ in pomorski akcijski načrt zvezne dežele Schleswig-Holstein¹⁰;
- listino o bretonskih obalnih območjih z dne 29. aprila 2009¹¹;
- atlas „Rokavski prostor – svet znotraj Evrope“¹², ki ga je novembra 2008 izdala mreža Arc Manche in je najboljši praktični primer dokumentiranja nadnacionalnih pomorskih povezav.

Komisija je seznanjena z dejstvom, da inovativnim celostnim praksam pri upravljanju obal in morij sledijo tudi druge regije, in jih pri tem v celoti podpira.

2.4 Zainteresirane strani

Zainteresirane strani že vse od leta 2006, ko so se v izjemno velikem številu odzvale na proces posvetovanja, prispevajo k oblikovanju celostne pomorske politike EU. Regionalni akterji, podjetja in nevladne organizacije so se prvi zavzeli za potrebo po združevanju politik EU, ki zadevajo morja, pomorske sektorje in obalne regije. Njihovi prispevki so zagotovili podlago za inovativne koncepte in orodja.

Navedena konferenca CPRM, Forum pomorske industrije¹³ (MIF), ki zdaj zastopa 25 pomorskih trgovinskih združenj, in evropsko omrežje pomorskih grozdov¹⁴ so dejavni podporniki CPP EU. V procesu CPP dejavno sodelujejo tudi najpomembnejše okoljske nevladne organizacije.

Konferenca zainteresiranih strani v okviru evropskega dneva pomorstva se je uveljavila kot letni dogodek, na katerem se zelo produktivno izmenjujejo mnenja po različnih okrožjih.¹⁵ Komisija bo še naprej podpirala okrepljeno vključenost zainteresiranih strani v ta dogodek. Hkrati se bo zainteresirane strani spodbujalo, naj 20. maja spet organizirajo decentralizirane dogodke, povezane z evropskim dnevom pomorstva, in tako izrazijo nacionalni, regionalni in lokalni prispevek k CPP.

Nedavni in zelo spodbudni znaki kažejo, da zainteresirane strani CPP oblikujejo lastne in trajnejše strukture za izmenjavo mnenj. Medtem ko so imele raziskovalna skupnost, regionalne organizacije, pomorska industrija in okoljske nevladne organizacije vedno lastna sredstva za komuniciranje z institucijami EU, je bil javni dialog med različnimi interesnimi skupinami izjema. Komisija bo okrepila podporo samostojni organizaciji zainteresiranih strani po sektorjih.

3. MEDSEKTORSKA ORODJA

V modri knjigi je bila opredeljena potreba po medsektorskih orodjih za podporo CPP, kot so: pomorsko prostorsko načrtovanje, celostni nadzor in vzpostavitev baze znanja o morju. Razvoj teh treh orodij dobro napreduje, in poročati je mogoče o prvih pomembnih rezultatih.

⁹ Glej „Inforegio panorama“, št. 23 iz septembra 2007, ISSN 1608-389X.

¹⁰ Landesinitiative Zukunft Meer, glej <http://www.schleswig-holstein.de>.

¹¹ Charte des espaces côtiers Bretons, glej <http://www.bretagne.fr/>.

¹² Espace Manche: un monde en Europe, glej <http://www.arcmanche.com>.

¹³ Glej <http://www.mif-eu.org>.

¹⁴ <http://www.european-network-of-maritime-clusters.eu/>.

¹⁵ Popolna dokumentacija o evropskem dnevnu pomorstva za leto 2009 je na voljo na spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/maritimeday/index_en.html.

3.1 Pomorsko prostorsko načrtovanje (PPN) in celovito gospodarjenje z obalnim pasom (ICZM)

Povečan obseg dejavnosti na evropskih morjih vodi k vse večjemu boju za omejen morski prostor. PPN je ključni instrument za uravnoteženje sektorskih interesov in dosego trajnostne uporabe morskih virov na podlagi ekosistemskega pristopa kot temeljnega načela. Je proces, ki javnim organom in zainteresiranim stranem zagotavlja stabilen, zanesljiv in usmerjen okvir načrtovanja za usklajevanje njihovega delovanja in optimizacijo uporabe morskega prostora v korist gospodarskega razvoja in morskega okolja.

Komisija je leta 2008 sprejela sporočilo „Časovni načrt za pomorsko prostorsko načrtovanje: Doseganje skupnih načel v EU“¹⁶. V njem je opredeljenih deset ključnih načel, na njegovi podlagi pa naj bi države članice razpravljale o razvoju skupnega pristopa za spodbujanje izvajanja PPN na nacionalni ravni in ravni EU.

Zainteresirane strani iz vseh zadevnih pomorskih sektorjev so v razpravah, ki jih je leta 2009 organizirala Komisija, potrdile, da so ta deseta ključna načela primerna in izčrpna ter pomembna podlaga za razvoj PPN na evropski ravni¹⁷. Komisija je tudi začela izvajati dva pripravljala ukrepa v Baltskem morju (kot del Strategije EU za regijo Baltskega morja) in Severnem morju/severovzhodnem Atlantiku za razvoj vidikov čezmejnega sodelovanja PPN ter študijo o možnostih pomorskega prostorskega načrtovanja v Sredozemskem morju in gospodarskih koristih PPN.

Na podlagi priporočila v modri knjigi Komisije za vzpostavitev sistema za izmenjavo najboljših praks pri razvijanju celovitega gospodarjenja z obalnim pasom (ICZM), je Komisija leta 2009 sprožila podporni projekt za spodbuditev izmenjave najboljših praks in učinkovitega izvajanja ICZM¹⁸. Svet je konec leta 2008 v okviru Barcelonske konvencije podpisal Protokol o celovitem gospodarjenju z obalnim pasom.

3.2 Povezovanje pomorskega nadzora

Povezovanje pomorskega nadzora bo imelo za posledico učinkovitejše dejavnosti na morju in nižje stroške poslovanja. Mogoči prihranki na ravni EU so precejšnji zaradi vse večje potrebe po odkrivanju, sledenju, prestrezanju in nadzorovanju nezakonitih dejavnosti na morju ter preprečevanju nesreč na morju, odkrivanju nezakonitih izpustov nafte, spremljanju ribolovnih dejavnosti in varstvu okolja.

Komisija je doslej pripravila podrobne preglede različnih nacionalnih, regionalnih in evropskih pobud o povezovanju pomorskega nadzora¹⁹, dokončala študijo o pravnih in regulativnih vidikih povezovanja pomorskega nadzora in na zahtevo Sveta za obrambo²⁰ v sodelovanju z Evropsko obrambno agencijo in vojaškim osebjem EU izvedla vajo za proučitev stanja. Prav tako je izvedla dva razpisa za zbiranje predlogov v skupni vrednosti 5,7 milijona EUR²¹ za pilotne projekte za povezovanje nadzora, ki spodbujajo tesnejše sodelovanje med nacionalnimi organi v Sredozemlju in bazenu Severnega morja.

---

¹⁶ COM(2008) 791 konč. z dne 25. novembra 2008.

¹⁷ http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/spatial_planning_en.html#6.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/environment/iczm/ourcoast.htm>

¹⁹ SEC(2008) 2337.

²⁰ COSDP 949, PESC 1366.

²¹ Razpisa za zbiranje predlogov MARE/2008/13 in 2009/04.

Ti ukrepi so bistveno okrepili notranje usklajevanje o tej občutljivi temi v službah Komisije in z državami članicami. Sporočilo „Povezovanje pomorskega nadzora v Evropski uniji“²² temelji na dosedanem delu in določa vodilna načela za vzpostavitev skupnega okolja za izmenjavo informacij za področje pomorstva EU na podlagi obstoječih in novih zmogljivosti nadzora vključno s predoperativnimi storitvami GMES. Treba bo izvesti obširna posvetovanja med Komisijo in državami članicami za preoblikovanje teh načel v politiko.

3.3 Vzpostavitev baze znanja o morju

Pomorska politika ne more obstajati brez ustreznih podatkov in znanja o evropskih morjih in obalah. Znanje o morju je še vedno zelo razpršeno in stroškovno neučinkovito. Kot je bilo napovedano v modri knjigi, je cilj evropske mreže za pomorsko opazovanje in podatke (EMODNET) zmanjšati vrzeli v znanju o morjih in znižati stroške poslovanja za tiste, ki uporabljajo podatke o morju. Obstoječe baze podatkov in programe opazovanja je treba oceniti glede na pokritje, resolucijo in pogostost zbiranja podatkov. Podatke iz različnih virov je treba zbrati razumljivo in skladno ter omogočiti dostop do njih za boljše upravljanje. Izvajajo se obsežni pripravljalni ukrepi za zbiranje hidrografskih, geoloških, bioloških in kemijskih podatkov na ravni morskih bazenov. Komisija je prek svoje statistične službe zbirala socialno-ekonomske podatke o morskih bazenih in opredelila več analitičnih izzivov.

Cilj projekta Evropski atlas morij je ozaveščanje javnosti o pomorskih vprašanjih.

4. KLJUČNI UKREPI V SEKTORSKIH POLITIKAH

V akcijskem načrtu so bili določeni sektorski ukrepi na vseh ustreznih področjih politik, povezanih z morjem, ne glede na to, ali so to promet, okolje, energetika, industrija, zaposlovanje, raziskave, ribištvo, zunanji odnosi ali katero drugo področje. Posebna pozornost je namenjena sprejetju celostnega pristopa, opredelitvi povezav med temi različnimi politikami, opredelitvi sinergij in zmanjševanju neskladnosti med sektorji. V zvezi z nekaterimi sektorskimi politikami so se začele izvajati pomembne pobude, ki so pretežno celostno osredotočene. Njihovo izvajanje bo v prihodnjih letih neposredno pomembno za razvoj medsektorskih pristopov v širokem okviru CPP. Poudariti je treba dva pomembna primera:

Strategija za morsko in pomorsko raziskovanje²³ je prva evropska strategija, ki spodbuja pomorske raziskave. Ta strategija je pionirski ukrep za izvajanje evropskega raziskovalnega prostora, ki spodbuja znanstveno odličnost in razvoj najsodobnejših inovacij z boljšim povezovanjem obstoječih raziskovalnih prizadevanj in razvojem novih zmogljivosti na večdisciplinarnem znanstvenem področju. Ta celostna raziskovalna strategija bo pomagala zadovoljiti potrebe ključnih sektorjev pomorskega gospodarstva, ki sega od energetike prek ladijskega prometa in novih modrih biotehnologij vse do ciljev okoljske politike EU.

Okvirna direktiva o morski strategiji²⁴ (OSMS), ki je okoljski steber CPP, od držav članic zahteva, naj do leta 2020 dosežejo dobro okoljsko stanje v svojih morskih vodah in tako varujejo bazo virov, od katere so odvisne gospodarske in družbene dejavnosti, povezane z morjem. Izvajanje te direktive bo imelo koristi od nadaljnega razvoja medsektorskih orodij CPP, kot sta pomorsko prostorsko načrtovanje in EMODNET, različni ukrepi, ki so potrebni

---

²² COM(2009) 538 konč. z dne 14. oktobra 2009 in SEC(2009) 1341.

²³ COM(2008) 534 konč. z dne 3. septembra 2008.

²⁴ Direktiva 2008/56/ES z dne 17. junija 2008.

za izvajanje te direktive, kot je socialno-ekonomska analiza človekovih dejavnosti, povezanih z morjem, ki se bo izvedla leta 2012, po tem pa se bo redno izvajala, pa bodo podlaga za nadaljnji razvoj CPP. Skupna ribiška politika, ki je tesno povezana z OSMS, je prav tako ekosistemski pristop prevzela za vseobsegajoče načelo. EU je v zvezi s skupnimi dobrinami prevzela glavno vlogo pri oblikovanju politike na svetovni ravni in sprejela Uredbo o varstvu občutljivih morskih ekosistemov na odprtem morju pred škodljivimi vplivi orodja za pridelni ribolov²⁵.

Komisija je bila poleg tega celostnega razvoja dogodkov v nekaterih sektorskih politikah uspešna tudi pri izboljšanju usklajevanja in razvoju na splošno bolj strateškega pristopa k sektorskemu oblikovanju politike, ki bo po pričakovanjih imelo trajen pozitiven učinek in se bo še naprej razvijalo.

Komisija je zato 13. novembra 2008 sprejela sporočilo o energiji iz vetrnih elektrarn na morju²⁶, v katerem so opredeljeni izzivi, ki jih je treba obravnavati za izkoriščanje evropskega potenciala glede vetrne energije na morju. V zvezi s tem je ključna točka prispevek pomorskega prostorskega načrtovanja k trajnostnemu razvoju energije na morju.

Svet je v sklepih z dne 8. decembra 2008 o celostni pomorski politiki to sporočilo pozdravil kot pomemben prispevek k celostni pomorski politiki, pri čemer je poudaril, da je potrebno nadaljnje delo v zvezi z obnovljivo nevetrno energijo na morju, vključno z valovi, bibavico, tokovi in toplotnim gradientom²⁷.

Financiranje kohezijske politike EU v obdobju 2007–2013 podpira pomembne programe z jasno pomorsko razsežnostjo, npr. na grških otokih in v Baltskem morju. Poleg tega kohezijska politika podpira programe za vse najbolj oddaljene regije z velikimi priložnostmi za financiranje ukrepov na področju pomorstva.

V strategiji pomorskega prometa za obdobje 2009–2018²⁸ so predstavljeni glavni cilji evropskega sistema pomorskega prometa v prihodnjih letih. V njej so opredeljena ključna področja, na katerih bo ukrepanje EU okrepilo konkurenčnost tega sektorja, hkrati pa spodbujalo kakovosten ladijski promet in krepilo varnostno, družbeno in okoljsko učinkovitost.

V zvezi s tem sta zlasti pomembna Sporočilo in akcijski načrt za vzpostavitev evropskega prostora za pomorski prevoz brez meja²⁹. Predstavljeni ukrepi, predvsem na področju carine in sanitarnih inšpekcij, zahtevajo visoko stopnjo medsektorskega sodelovanja. To bo poenostavilo in pospešilo upravne postopke za pomorski prevoz med pristanišči v EU ter razširilo notranji trg na pomorski promet znotraj EU. To naj bi spodbudilo ladijski promet na kratkih razdaljah v Evropi ter ustvarilo nove priložnosti za rast in delovna mest.

Za izboljšanje delovnih pogojev za pomorščake, so bili elementi Konvenciji o delovnih standardih v pomorstvu iz leta 2006 vključeni v zakonodajo Skupnosti³⁰. Komisija si tudi prizadeva za ponovno oceno izvetij delavcev v pomorstvu iz delov evropske zakonodaje o delu in socialnih zadevah.

---

²⁵ Uredba (ES) št. 734/2008, UL L 201/8, str. 8, 30.7.2008.

²⁶ COM(2008) 768 konč. z dne 13. novembra 2008.

²⁷ Točka 8 iz dokumenta Sveta 16503/1/08 Rev 1 z dne 5. decembra 2008.

²⁸ COM(2009) 8 konč. z dne 21. januarja 2009.

²⁹ COM(2009) 10 konč. z dne 21. januarja 2009.

³⁰ Direktiva 2009/13/ES.

CPP je tudi jasno povečala usklajevanje pri številnih drugih ustreznih politikah EU, vključno s politikami o varnosti plovbe in pristanišč, spodbujanju pomorskih grozdov, podpori evropskega sektorja ladjedelništva in pomorske opreme, ki temeljita na procesu LEaderSHIP 2015, razvoju trajnostnega obalnega in pomorskega turizma ali strategiji o prilagajanju podnebnim spremembam.

Druge pobude v pomorskem sektorju, ki jih je sprožila Komisija, in številni dokumenti Komisije, ki niso neposredno povezani s pomorstvom, vendar se kljub temu jasno dotikajo pomorske politike, so navedeni v delovnem dokumentu služb Komisije, priloženem temu poročilu o napredku³¹.

Nazadnje, sedanja Komisija se tako ne osredotoča le na razvoj medsektorskih in sektorskih ukrepov, ki podpirajo trajnostno rast obalnih regij in pomorskih sektorjev. Prednostno pozornost namenja tudi izvajanju bolj strateškega in celostnega pristopa k oblikovanju pomorske sektorske politike, ki bo po pričakovanju imelo trajen pozitiven učinek in se bo še naprej razvijalo.

5. REGIONALNE STRATEGIJE

Morski bazeni v Evropi so izjemno raznoliki. Njihove ekosisteme in gospodarstva oblikujejo zelo različni geografski, podnebni, zgodovinski, politični in človeški vplivi. Medtem ko so široka načela, na katerih temelji CPP, povsod enaka, pa izvajanje politike zahteva njihovo preoblikovanje v usmerjene strategije in posebne ukrepe, prilagojene posebnostim posameznih morskih bazenov. Komisija je zato za izvajanje CPP sprejela pristop, ki temelji na morskih bazenih in katerega temeljno izhodišče je, da je vsako morsko območje edinstveno in se mu je treba posvetiti posebej, da bi dosegli trajnostno uravnoteženo izkoriščanje njegovih bogastev. Krepitev sodelovanja znotraj teh morskih območij je pomemben gradnik uspešnega izvajanja politike. Prav tako so okoljske posebnosti raznolikih evropskih morij ključni element Okvirne direktive o morski strategiji, ki priznava različne morske regije.

Krepitev sodelovanja med temi morskimi regijami je zato pomemben sestavni del uspešnega izvajanja CPP.

Komisija je doslej predstavila regionalne pristope za Arktiko in Sredozemsko morje, za Baltsko morje pa je bila sprožena strategija.

Tako so v sporočilu „Evropska unija in arktična regija“³² predstavljeni posebni predlogi za zaščito in ohranjanje Arktike v sozvočju z njenim prebivalstvom, spodbujanje trajnostnega izkoriščanja virov in izboljšanje večstranskega upravljanja. Komisija namerava okrepiti svoj prispevek Arktičnemu svetu ter spodbuditi dialog z arktičnimi državami in povezanimi zainteresiranimi stranmi.

Komisija je junija 2009 predlagalo strategijo EU za regijo Baltskega morja³³. To je prva makroregionalna strategija EU, v kateri se obravnavajo okoljski izzivi, vprašanja v zvezi z energetiko in prometom, možnosti za gospodarsko rast ter vprašanja o varstvu in varnosti. Ta strategija, ki ima močno pomorsko razsežnost in uporablja celostni pristop, je prvi pomembni korak k regionalnemu izvajanju CPP v Baltiku. Pomagala bo obvladovati izzive v regiji ne le

---

³¹ SEC(2009) 1343.

³² COM(2008) 763 konč. z dne 20. novembra 2008.

³³ COM(2009) 248 konč. in SEC(2009) 712 z dne 10. junija 2009.

z okrepljenim notranjim usklajevanjem v državah članicah, temveč tudi s čezmejnimi mrežami in dobrim sodelovanjem z Rusijo.

V sporočilu Komisije o Sredozemlju³⁴ so predlagani prihodnji ukrepi za vzpostavitev celostne pomorske politike v zapletenih političnih okoliščinah te regije. Sredozemsko morje, ki je polzaprtο morje z zelo gοsto poseljenim obalnim pasom, je mogoče upravljati le na podlagi okrepljenega dialoga ter sodelovanja med sredozemskimi državami članicami EU in z obalnimi državami, ki niso članice EU. V sporočilu so predlagane možnosti za izboljšanje upravljanja pomorskih zadev in zagotavljanje večje vključenosti obalnih držav v upravljanje morskega okolja.

6. OBETI IN POGLED V PRIHODNOST

V zadnjih dveh letih se je potrdilo, da je CPP zelo obetavna politika, ki bistveno prispeva k rasti, številu delovnih mest in okoljski trajnosti na evropskih obalnih območjih in zunaj njih. Ta nova politika EU je kljub temu, da je nastala šele pred kratkim, že spremenila način, kako Evropa upravlja svoje pomorske in obalne vire.

Po treh letih intenzivnih posvetovanj je bistveno ohraniti ta zagon za obravnavo pomembnih srednje- in dolgoročnih izzivov glede varstva okolja, gospodarske rasti in blaginje. Dvojni učinek podnebnih sprememb in gospodarske krize je še posebno izrazit v pomorskem svetu: oceani so gonilna sila našega podnebja, pomorske industrije pa so gonilna sila globalizacije in blaginje. Zato je treba izkoristiti gospodarske možnosti pomorske Evrope, optimizirati vladno ukrepanje v zvezi z morji in še naprej raziskovati sinergije, ki omogočajo medsebojno krepitev gospodarske rasti in okoljske stabilnosti.

Komisija meni, da bo te cilje mogoče najbolje doseči s kombinacijo napredovanja v šestih strateških smereh.

Celostno upravljanje morij je treba dodatno okrepiti. Napredek, dosežen v zadnjih letih, je treba preoblikovati v učinkovite celostne strukture na vseh ravneh odločanja. Institucije, države članice in obalne regije EU so še posebno odgovorne za zagotavljanje zgodnjega povezovanja politik in nadaljnje odpravljanje ločenega sektorskega obravnavanja politik s sprejetjem skladnih in povezanih načrtov za pomorske zadeve. Tudi udeležbo zainteresiranih strani v oblikovanje pomorske politike bi bilo treba trajneje vključiti v strukture upravljanja. To naj bi privedlo tudi do intenzivnejšega dialoga med EU, vladaми držav članic in obalnimi regijami, ki imajo pogosto ključno strokovno znanje in izkušnje, potrebne za celosten pristop k pomorskim zadevam. Iz istega razloga je treba podpirati oblikovanje medsektorskega izhodišča za dialog zainteresiranih strani o pomorskih zadevah.

Medsektorska politična orodja so izjemno pomembna za krepitev gospodarskega razvoja, spremljanja stanja okolja, varstva, varnosti in izvajanje zakonodaje o evropskih oceanih in morjih. Zlasti s pomorskim prostorskim načrtovanjem je mogoče skupaj z boljšim znanjem o morju sprostiti precejšnja gospodarska vlaganja in izrazito izboljšati način upravljanja našega morskega prostora, kar bo prispevalo k ohranjanju njegovih ekosistemov. Postati mora praktičen instrument na vseh ustreznih ravneh upravljanja, vključno z ustreznimi mehanizmi za zagotavljanje skupnega odločanja o čezmejnih naložbah. Povezovanje pomorskega nadzora

---

³⁴ „Celostna morska politika za boljše gospodarjenje z morjem v Sredozemlju“, COM(2009) 466 konč. z dne 11. septembra 2009.

lahko vpliva na način, kako nacionalni organi izpolnjujejo ključne cilje politik, kot so boj proti nezakonitemu priseljevanju, zaščita komercialnega ladijskega prometa in varstvo naravnih virov. Države članice in Komisija bodo še naprej sodelovale na teh področjih, da bodo procesi, ki so se začeli izvajati v zadnjih dveh letih, obrodili zelene sadove.

Z opredelitvijo meja trajnosti dejavnosti človeka, ki bodo vplivale na morsko okolje v prihodnjih letih, na podlagi Okvirne direktive o morski strategiji, se bo zagotovila preglednost in oblikoval temelj za uspešen razvoj vseh pomorskih dejavnosti ob upoštevanju njihovih skupnih vplivov. Zato bo izvajanje te direktive ostal ključni cilj CPP, na podlagi katere bi se moralo razviti tudi potrebno sodelovanje med vsemi zadevnimi sektorji in storitvami, med drugim tudi med pomorsko znanostjo in politiko morskega okolja.

Strategije za morske bazene so ključne za uspešno izvajanje CPP. Tukaj se lahko prednostne naloge in orodja politike prilagodijo posebnim geografskim, gospodarskim in političnim okvirom vsake velike pomorske regije. Sodelovanje z državami članicami in regijami, ki si delijo morski bazen, in med njimi je bistveno za uspeh, po potrebi pa ga je treba podkrepiti z ustreznim dialogom s tretjimi državami, ki si delijo morski bazen z EU. Ukrepanje na ravni podbazenov je lahko koristno tudi pri opredeljevanju pozitivnih primerov in najboljših praks.

Tudi **mednarodna razsežnost CPP**³⁵ bo zahtevala večjo pozornost, kot ponazarja namensko sporočilo, objavljeno skupaj s tem poročilom. Evropa mora prevzeti vodilno vlogo pri izboljšanju svetovnega upravljanja morij, kot je storila v primeru piratstva ali v zvezi s škodljivimi ribolovnimi praksami. Komisija namerava okrepiti dialog z omejenim številom pomembnih pomorskih partnerjev ter svoje sodelovanje v mednarodnih forumih in neformalnih procesih.

Izvajanje CPP v sedanjih razmerah gospodarske krize se mora **ponovno osredotočiti na trajnostno gospodarsko rast, zaposlovanje in inovativnost**. Zato mora EU v prihodnosti proučiti sinergije med evropsko energetske politiko in CPP, kar bo spodbudilo pridobivanje energije iz morja, vključno z obnovljivimi viri energije, in bolj uporabljati morje za prenos energije prek cevovodov, podvodnih mrež in plovil. Treba bo tudi z razvojem strategije za prilagajanje podnebnim spremembam na obalnih in pomorskih območjih dodatno povezati politiko EU v zvezi s podnebnimi spremembami s CPP, da bi zaščitili obalno infrastrukturo in ohranili morsko biotsko raznovrstnost. Kot del razvijajoče se razprave o teritorialni povezanosti bo pomembno zagotoviti, da se morska in obalna območja v celoti upoštevajo.

EU bo morala tudi spodbujati boljši pomorski promet za krepitev somodalnosti, izvajanje koncepta pomorskih avtocest in izboljšanje programa EU za ladijski promet na kratkih razdaljah. Za doseg cilja gospodarskega razvoja pomorskih dejavnosti bo treba poiskati načine in sredstva za nadaljnje spodbujanje zaposlovanja v pomorstvu in vlaganj v ladijski promet pod zastavo EU, pri čemer je treba odločno spodbujati koncept čistih ladij. Podpora inovacijam in raziskovanju možnosti za ladje z zelo nizkimi emisijami ali brez njih, bo še naprej pomemben prispevek Komisije v strateško pomembnem ladjedelniškem sektorju. EU lahko tako evropskim ladjedelnicam in industriji pomorske opreme zagotovi konkurenčno tehnološko prednost pred drugimi svetovnimi regijami in prispeva k temu, da bo pomorski promet, zlasti ob obalah Evrope, postal varnejši in trajnejši.

---

³⁵ „Razvoj mednarodne razsežnosti celostne pomorske politike Evropske unije“, COM(2009) 536 konč. z dne 14. oktobra 2009.

Ne nazadnje, Komisija v okviru celostnega razmisleka o naslednji finančni perspektivi proučuje potrebe po financiranju v prihodnosti, ki bodo lahko povezane z ukrepi v zvezi s CPP.

Komisija namerava leta 2010 po posvetovanjih z zainteresiranimi stranmi pripraviti politični dokument, v katerem bodo podrobno opredeljeni projekti in pobude, katerih cilj je nadaljnji razvoj zgornjih šestih strateških usmeritev.